

Tas Patweefchu draugs.

1840. 22 August.



34^{ta} lappa.

Jau nas sinas.

Is Arkangeles pilfata, Kreemu semmê pee Dwihna-zuppes, bal-tas juhras mallâ. Zimâ Mai pulsten 2 peh; puffdeenâs ne taht no tur-venes laudis us semnehm eeraudsija warren leelus un kuptus padebbefchus no juhras puffes nahkam, kurrâm lihds ar leeru til noganti leels bars tahrpu isgahsahs semmê, ka pa strehti no 9 werstehm garrumâ, ihfâ laifâ wiffu sahli gluschi ispohtsija. Bet ne zil ilgi, tad tur atkrehje kaijas jeb Pihri un zitti juhras putni un tahrpus drihs wiffus aprihje.

Is Nihges. Pehrnaâ gaddâ 7^{ta} lappâ ar preeku fluddinajam pahr weenu leelkungu zitti gubbermenti, kas pats sawus semneelus nihsigi pamahzija, lai brandwihnam atfalka. Un teescham! leelkungs gohdigi un ustizzami publejahs, pats pirmajs atfazzija, pagastam skohlu eezehle un laudim isdallija tahs grahmatinas pahs fohribas beedribahm. Bet taggad ar behdahm dsirdam, ka wairt tanni mallâ mas auglu ween redsami no schahm swehtahm publehbm. Zitti wairt ne grihb dsirdeht no schahm grahmatahm, zitti tahs til par garru laifu ween laffa, fazzidami: tas wifs effoht melli ween; kungs gan warroht peestit bes brandwihna, jo til gruhti ne strahdajohr, kâ winni. Eâ no teent 37 wihreem, kas tanni muishâ eefahkumâ brandwihnam bija atfazzitufchi, jau 25 greefuschees atpalkat eelsh sawahm wezzahm pehdahm; weens no scheem fazzija: ne par kahdu naudu ne atstahschoht scho dsehreenu; ja atstahy, tad drudsis winnu kratticu lihds firmam wezzumam. Ohrs teize: lai scham gal-wu pahrschekel puschu, to ne atstahschoht; un kuesch to labbu dsehreenu smah-dejohr, tas ne prohtohr, kas pafaulê effoht lab. — Eâ tas ar fahribas ap-nemshanahm tanni mallâ gahjis, fur neds leelkungs, neds semneeki no Luttera tizzibas. Kaut jel zitti lafficaji mums subticu sinu, kâ turpretti tannis mallâs taggad ar fahribu stahw, fur laudis no muhsu tizzibas, un fur arri zittahre brandwihnam atfazzija!

Kustoru pahrweherschana.

Kustoni irr tohti wehrâ leekami raddijumi, kam brühnischkigas skunstes eman-nishanas peeradditas. Winni to nomanna, kas deenâs notifs, un eâ pahrweherschahs, ka tas pats dshwneeks wisszauri jauns un zittads paleel. Wehs eeran

gam us Fohleem un us sahlem nefmuffus tahrpus, kas lohti rihjeji irr un flahdes darritaji, leelu pulku lappu un pumpurifchu nokohsdami. Arri kahdi miht pihschids, un ar tahm pahrtteek. — Us reisi tahds tahrps paleek flims, stai-pahs un greeschahs apfahrt — te winnam ahda pee peeres sprachst, un winsch ar jaunu mihschu ahdu ismauzahs. Ta pahra reises darrijis, un sawu laiku pee-dshwojis, winsch to leelu zeeschanu un staipifchanu curr — un tad wiffas sawas tahrpa nowelkas pamett, un ka pamiris gull jeb karrahs ilgu laiku, ne wairs tahrps teizams, bet kuhnis, kas itt swesch isstatahs, un tomehr tas pars irr. Zirs wehl papreekfchu sawu lihka palagu irr paschuis, jeb sahrku pataisijees, no sawahm eekschahm tahdu sapti ispeesdams, kas par paweddeni paleek, un to wifsapfahrt peelippinadams, ka zeets dekkis paleek. Bet kad pawassarâ faule spihd, redsi tad us reisi tas sahrks pufchu schellahs, un itt sweschs jauns dshw-neeks no lappa isnahf, kam drihs spahrni peeaug, prohti raibs taurinsch. Tas wiffu netikkumu un nejaukumu atstahjis, ko tahrps buhdams turreja. Tam ne-buht wairs negribbahs lappas jeb pihschilus ehst, bet tas ar sawu smalku un lohku mehlici tilween raffas lahstites jeb meddus fullas no pulkehmu un no see-deem fuhj. Dascheem taurineem arri ne kahdas pahrtifschanas wairs newaijaga, un tee tikkai us ihfu brihdi pafalei sawu jauku apwelku rahda. Tad winni palustejahs ffreedami, melle mahstites, faetahs, un kad pehz ta mahstite sawus pautus us tahdu lohku isdehjust, kas teem tahrpeem par barribu derr, un ta sawu waijtu apgahdajusi, tad winna nomirft.

Pahr tahdu pahrwehrschanu irr dauds ko apdohmaht. Jau wezjds laikds tee gudri schihs pafales irr taurinu par sihmi un lihdsibu turrejuschi, kas zil-wekeem to nemirftibu apsihme.

Ne wiffi kustoni to gribb apnemtees, ta mirt us pahrwehrschanu, bet ziteem patihf tahdeem nejaukeem palikt, kahdi dsimmuschu. Uttes, sirnekti, un flarpijes muhscham nepahrwehrschahs. F. R.

- Tas Kungs ne mellohs; jebfchu winsch gan kawejahs, tatschu gaidi winnu; jo winsch nahkdams nahks, un ne kawesees.

Jau bija 20 gaddi, ka Ehrmans, nabbags ffreohderis, saweem behrneem maifi un usturru sagahdajis. Waijadfigas drehbes teem ne kad ne bij peetruh-kuschas, un ildeenâs puffedena blohda ar ehdeenu us galdu, dahrgâs swehdeenâs arri wehl zepfeschi. — Bet 1770tâ gaddâ, kad lauki jau bija falli, un zihruti jau dseedaja, tad us reis tahds pulks sneegu kritte, ka ne sahlici wairs ne warreja redseht, un ka laudim lihds zesseem bij ja breen. — Slikti nu gan isstactijahs; bet wehl siltakti, kad sneegi pehz kahdahm deenahm iskuffe. — Semneeki isgahje, sawus tihrumus apraudsiht; bet wai Deewin! wiffur pohsts ween! Wef-feli tihrumi, kas ar kweescheem, woi rudseem apsehti, gluschi melni ween, woi zittur fehja it reeti ween stahweja. — Te nu wiffur bij waideschanas. — Nahje plaujams laizinsch; waideschanas wehl leelakas palikke un watrojahs. Zeets pulks semneeku ne til dauds fanehme, zil atkal bija isseht; mas ween til dauds dab-buja, zil pascheem bij waijadfigs. Pahrdohc ne warreja ne weenu graudin.

No ta nu zehlehs ittin leelas behdas. — Zittahret pilsfata tiegus-plazzis no labbibas wesumeem tik kusteja ween; nu naw ne kas, — wiffi zelli ruffchi. Un kad kas nahze ar labbibu, tad pilsfatneeki sahze tà kà plehstees un kautees par to; un tapeh; semneeki un arri jo wairak naudas praffija. — Ehrmanam fchee dahrgi laiki fewifchëi padarrija leelas behdas. Kur lihds schim ar weenu rubli bij istizzis, tur taggad diwi, gan trihs rubli bij ja dohd; un tomehr winsch schuhdams wairak ne warreja pelnitees, ne kà papreekschu. Wiffa nauda tam arri isgahje par maifi ween; nu sinnams tad galku un zittu ehdamu wairs ne warreja pirktees. Jau kahdas neddelas faufu maifiti ween ar fawejeem bij ehdis. Tatschu tee ar meeru, Deewam pateifdami, ka bads wehl ne bij ja zeesch.

Bet nabbagam nu arri wehl paschi pelni palikke masaki. Jo kad behrni nu pee tehwa nahze, fazzidami: man swahrku, man kamsohlu wajjaga! — sinnams tad tehws fazzija: kas nu dohmahs us drehbehm? Maifite ja pehr!

Sahdà wihsé nabbaga Ehrmans tad daschu neddetu palikke bes darba; un tomehr behrnini ifdeenu gribbeja ko ehst. Par to winsch nu ic bailigs un behdigs palikke fawà firdi. Bij winnam kahdi alwas = talehki; tohs pahrdewe, un kad schi nauda pa gallam, tad pahrdewe papreekschu sawas paschas, un tad arri feewas un behrnu labbakas drehbes. Bet gallà ne kas wairs ne bija pahrdohdams. — Nu, no rihta peezeheles, ne sinnaja, kur par deenu to wajjadfigu maifi dabbuht. — Behrni nahze, rohku buttschoja, un fauze: maife! tehtiht mihtais! maife! — Ak! tad schim firds gan drihs no behdahm pahrtuhke! Tomehr apferdamees behrninus atkal apmeerinaja. Scho riht', behrni mihti — winsch fazzija — ne ko gan ne dabbuseet; bet puffedena, tad peehdiseet!

Un kur tad — tà nofkummuschi behrni wajjaja — kur nemfi maifes, tehtiht?

Tehws rahdija us debbesim, nogreese waigu un azzis, affaru pilnas — un aisbehdse kambart.

Tur winsch, zellòs mettees, gauschi nopuhchehs, un Deewu luhdse, fazzidams: ak Deews! ak Tehws! manni behrnini! tatschu arri tawi! Woi gribbetu, ka man buhs redseht, ka behrni mannà preekschà baddu mirdami nonihst? Tu us-turri putninus; tu dohdi barribu kraukleem! Tu manneem behrneem ne warri sikt baddu mirt! Zeescham! tas ne warr buht! — Tu teescham wehl schodeen dohfi, ko ehst! —

Tà winsch nopuhchehs, stipri zerredams, gan Deews parahdischoht, ko behrneem doht maltitè. — Jau kahdu brihdi schur un tur bija dohmajis, woi maifi teem ne warroht dabbuht — jo winsch gan sinnaaja, ka, us Deewu palaudamees, ir pascham wajjadseja gahdahr, — bet winnam wehl ne isdewahs, ko isdohmaht.

Tad winna masa meitina nahze kambart; fazzija, feewina kahda ar scho gribboht runnah. Isgahjis, winsch atradde semneeka feewu, kas winnam praffija, woi gan usnemtohs, diwi, woi treiju deenu laikà drehbes paschai un meitai paschuht. Tohti wajjagoht; jo buhschoht kahsàs nahkamà fwehdeenà?

Labprahr! no wiffas firds! winsch fazzija, un luhdse, istabà nahkt.

Genahkusi, scht wehl fazzija, ka te arri effoht atnessusi, ko ehst, lai schim jo wairak lustes irr pee darba. — Sedewe nu labbu wahzeli; un wiffi behrni

speedin speedehs apfahrt, raudsicht, kas tur effoht reekschâ. Znehme maieses klai-
pu, pohdu ar sirneem; tad arri sweestu jibbi, un schahwetu gallu. — Tad behrni,
ar rohjinahin plaufschkinadami, zies zittu ustuhloja, un, apgreesdamees, sahze
raudahrt. Ir tehws un mahce tikfai ar tahm affarahm warreja atbildeht, kas no
winnu waiga birre.

Nu Ehemans stahsta, zil fiktî winnam un farwejeem klahjachs, un ka winna effoht
ta, fo pats Deews par paligu atfuhrijis. Semneeze arri sahze raudahrt lihds, un
preezajachs, ka Deews zaur winnu tik dauds labbeem lautineem dshiwibu glahbis,
un fazzija: no scha brihscha, meister' mihlais, juhs tahdu truhfumu wairs ne
redsefeet. Mannim no preekschajeem gaddeem, gohds Deewam! tik dauds wehl
klohet, ka juhs wiffus warru usturreht, un wehl atliks, fo pahrhoht. Nahzeet
pee man, behrni! kad maieses jums wajaga; ar weenu dabbuseet! un kad wehl
zittu ehdeenu gribbeseet, ir to ne leegschu. Dauds naudas no jums, meister', ne
prassifschu, un juhs tad wiffu warreseet nostrahdahrt. Man arri behrni. Ka sinn,
fur Deews tohs par to atkal swehtihis. — Dshwojeet wesseli, un ustizzeet man-
neem wahrdeem!

Lantini nu ne sinmaja, fo darriht no leela preeka. Zil kâ ta fcewina bij
isgahjusti, tad fataisija labbu maltiti un ehde; un, paehduschi, it ar preeku wiffi
tehwam palihdseja schuhe, ka tas sawai sohlichanai warreja panahkt, un apstel-
letas kashu=drehbes lihds noliktam laikam gattawas dabbuhr.

Bec wiini nu mihlam un schehligam Debbes=tehwam arri pateize, kas dasch
fahrt paligu atfuhra ittî tai laikâ, kad zilweks bailigâ firidi jau dohma: nu pa
gallam! —

B a g g a t i b a.

Jaunellis, lam wiffi raddi bija apmirruschi, atnahze pee sqwa mahzitaja
schehlodams, ka winnam gruhti klahjachs, jo wiffi zitti zeema puifchi effoht lai-
migi zilweki, teem wifs pa pilnam; bec wiinam truhkums wiffas mallâs. Woi
tu tad teescham tahds schehlojams? wajaja mahzitais, — tew tomehr labba wesse-
liba. Schi tawa rohka stipra un pee darbeem geldiga, woi tu to gan listu no-
zirst par 100 rubkeem? — Lai Deews pasarga, atbildeja jaunellis, tas man muh-
scham ne nahks prahtâ. — Un tawas spohdras azzis, — teize wehl mahzitais, —
par zil naudas tu tahs pahrhohtu? Un tawas aufis, zaur fo tu Deewa wahr-
dus un draugu balst dsirdi, woi tu tahs gan gribbi ismiht prett Fehninu man-
tahm? "Ne kad!" — atbildeja jaunellis. — Nu tad ne schehlojees aplam par
fawu nabbadsibu — teize mahzitais, — tew irr tahdas mantas, kas wairaf swere,
ne kâ wiffa pasanles nauda. — Lai jums peeteel Deewa schehlastiba!

L.....g.

Lihds 16. August pee Nihges irr atnahkuschî 772 fuggi un aisbraukuschî 696.

Brihw brilleht. No Widssemnes General=gubbernementes puffes: C. U. Bertholz.